

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การทบทวนมติชี้มูลความผิดทางวินัยของคณะกรรมการ ป.ป.ท.
กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ท. เห็นชอบตามคำสั่งไม่ฟ้องคดีอาญา
ของพนักงานอัยการ*

สำนักงาน ป.ป.ท. ได้มีหนังสือ ที่ ปป ๐๐๐๒/๙๒๘ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๖
ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ดังนี้

๑. คณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีกล่าวหา ร้องเรียน
เจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดกรมสรรพสามิตว่า กระทำการทุจริตออกใบเสร็จรับเงินการชำระภาษี
สรรพสามิตรถยนต์เป็นเท็จ และร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดกรมการขนส่งทางบกว่า กระทำการ
ทุจริตในการจดทะเบียนรถยนต์จดทะเบียนประกอบ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้วินิจฉัยชี้มูลความผิด
ของผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่
ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้น
การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต ตามมาตรา ๘๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และเป็นความผิดทางอาญาตามมาตรา ๑๕๗ มาตรา ๑๖๑ มาตรา ๑๖๒
แห่งประมวลกฎหมายอาญา และมาตรา ๑๒๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับมาตรา ๙๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา
โดยสำนักงาน ป.ป.ท. ได้ส่งเรื่องและมติของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ที่ชี้มูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง
ไปยังกรมสรรพสามิต กรมการขนส่งทางบก และกระทรวงคมนาคม เพื่อพิจารณาโทษทางวินัย
ตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๕๑ และได้ส่งเรื่องพร้อมทั้งสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงให้พนักงานอัยการดำเนินคดี
อาญาต่อไป ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตฯ แล้ว

๒. กรมสรรพสามิตได้มีคำสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงผู้ถูกกล่าวหาสังกัด
สรรพสามิตแล้ว แต่กระทรวงคมนาคมมิได้ลงโทษทางวินัยตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ท. จนถึงปัจจุบัน
ต่อมาพนักงานอัยการได้มีความเห็นสั่งไม่ฟ้องคดีดังกล่าวและส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ท.
พิจารณามีความเห็นตามมาตรา ๔๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหาร
ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำ
ของผู้ถูกกล่าวหาสังกัดกรมการขนส่งทางบกเป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้ว
และน่าจะเชื่อว่ามีได้มีเจตนาที่จะเอื้อประโยชน์ การดำเนินการดังกล่าวจึงไม่เป็นการปฏิบัติหรือละเว้น
การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือโดยทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ท. จึงมีความเห็นสอดคล้องกับ

*ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๔/ ๒๑๔ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ซึ่งสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

พนักงานอัยการที่สั่งไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหาสังกัดกรมการขนส่งทางบกในคดีอาญา ซึ่งมีผลให้การดำเนินคดีอาญาลิ้นสุดลง

๓. กระทรวงคมนาคมได้รายงานผลการดำเนินการทางวินัยไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ท. ว่า กระทรวงคมนาคม โดย อ.ก.พ. กระทรวงคมนาคม ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๖ ได้พิจารณาและมีมติว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติสั่งไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหาสังกัดกรมการขนส่งทางบกในคดีอาญาตามความเห็นของพนักงานอัยการที่สั่งไม่ฟ้องในความผิดตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญาแล้ว กรณีความผิดทางวินัยจึงไม่มีมูล และต้องยุติการดำเนินการทางวินัยไปด้วย จึงเห็นควรให้ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการแต่ละรายมีคำสั่งยุติเรื่องดังกล่าว ซึ่งต่อมาผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาได้มีคำสั่งให้ยุติเรื่องแล้ว

๔. คณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณาการดำเนินการทางวินัยของกระทรวงคมนาคมดังกล่าวแล้ว เห็นว่า ส่วนในเรื่องนี้เป็นกรณีพนักงานอัยการมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องความผิดทางอาญา และคณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณาบททวนแล้วมีมติสอดคล้องกับพนักงานอัยการที่สั่งไม่ฟ้องความผิดทางอาญากับผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งมีผลให้การดำเนินคดีอาญาลิ้นสุดลง จึงไม่มีเหตุที่จะลงโทษทางวินัยซึ่งเป็นมูลเหตุเดียวกันกับคดีอาญาอีก คณะกรรมการ ป.ป.ท. จึงมีมติเป็นเอกฉันท์รับทราบการยุติเรื่องการลงโทษทางวินัย และมีความเห็นสอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด อย่างไรก็ตาม เนื่องจากพระราชบัญญัติมาตรการการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ไม่มีบทบัญญัติที่ชัดเจนว่า คณะกรรมการ ป.ป.ท. สามารถเพิกถอนมติของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ที่พิจารณาชี้มูลความผิดทางวินัย กรณีพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญา และคณะกรรมการ ป.ป.ท. เห็นชอบด้วยกับคำสั่งไม่ฟ้องคดีของพนักงานอัยการดังกล่าว ดังนั้น เพื่อความถูกต้องและเป็นธรรม จึงมอบหมายให้สำนักงาน ป.ป.ท. นำประเด็นดังกล่าวหารือมายังคณะกรรมการกฤษฎีกา

๕. สำนักงาน ป.ป.ท. จึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติมาตรการการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ดังนี้

๕.๑ การที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญา และคณะกรรมการ ป.ป.ท. เห็นชอบกับคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการในมูลเหตุและประเด็นเดียวกันกับที่ชี้มูลความผิดทางวินัย นั้น คณะกรรมการ ป.ป.ท. จะสามารถเพิกถอนมติของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ที่ชี้มูลความผิดทางวินัยในมูลเหตุและประเด็นเดียวกันกับคดีอาญาได้หรือไม่

๕.๒ สืบเนื่องจาก ๕.๑ ในส่วนการดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหา จะต้องดำเนินการอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงาน ป.ป.ท. โดยมีผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ท. และผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า การดำเนินการทางวินัยและการดำเนินคดีอาญามีความมุ่งหมายและวิธีพิจารณาที่แตกต่างกัน โดยการดำเนินการทางวินัยของราชการเป็นมาตรการทางปกครองเพื่อควบคุมความประพฤติของข้าราชการให้อยู่ในกรอบระเบียบ ซึ่งต่างจากการดำเนินคดีอาญาที่เป็น การดำเนินการเพื่อนำตัวผู้กระทำผิดอาญามาลงโทษตามกฎหมาย และหลักการพิจารณาคดีอาญานั้น โจทก์จะต้องอ้างพยานหลักฐานและนำสืบพิสูจน์ความผิดของจำเลยต่อศาลให้ปรากฏอย่างชัดแจ้งจนปราศจากข้อสงสัย ศาลจึงจะพิพากษาลงโทษจำเลยได้ ดังนั้น การดำเนินการทางวินัยจึงไม่จำต้อง

สอดคล้องหรือถือผลการดำเนินคดีอาญา ซึ่งอาจจะเหมือนหรือแตกต่างกันก็ได้สุดแต่ข้อเท็จจริงที่จะปรากฏ ทั้งนี้ ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๓) ในเรื่องเสรีที่ ๑๔๐๖/๒๕๕๙^๒

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า เรื่องนี้เป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ดำเนินการแทนตามมาตรา ๖๒^๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้พิจารณาทบทวนแล้วเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดทางวินัยตามที่กระทรวงคมนาคมรายงานและคณะกรรมการ ป.ป.ท. เห็นด้วยกับรายงานดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ท. จึงได้แต่มีมติรับทราบและต้องรายงานผลไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณา ตามมาตรา ๖๕^๔ และมาตรา ๖๖^๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวต้องระบุข้อเท็จจริงต่าง ๆ ให้ชัดเจนเพื่อที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะได้ใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไป

^๒บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงและเพิกถอนคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ (กรณีนายประพันธ์ ไพรอังกูร) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๔/๒๘๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๓มาตรา ๖๒ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อำนวยการระดับสูงหรือเทียบเท่าลงมา มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในเรื่องที่มีใจเป็นความผิดร้ายแรง ทั้งนี้ บรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานดำเนินการส่งเรื่องที่รับไว้ให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐเพื่อดำเนินการต่อไปภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สำนักงานได้รับเรื่อง

การเทียบตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะวางหลักเกณฑ์การดำเนินการไต่สวนและการชี้มูลของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐให้สอดคล้องกับการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ก็ได้

ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐดำเนินการตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๖๕ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้หน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๖๔ แล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการไปตามหน้าที่และอำนาจของตนและรายงานผลให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ และภายในกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เห็นด้วยกับผลการดำเนินการตามรายงานตามมาตรา ๖๕ หรือมีกรณีเห็นว่าผู้ถูกร้องอาจไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือการดำเนินการนั้นจะไม่เที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรืออาจเรียกสำนวนการไต่สวนหรือสอบสวนมาเพื่อดำเนินการได้ โดยจะดำเนินการไต่สวนใหม่ทั้งหมด หรือนำผลการไต่สวนหรือสอบสวนของหน่วยงานของรัฐนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนมาถือเป็นการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

ประเด็นที่สอง เห็นว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังมิได้มีคำสั่งใดในกรณีนี้ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนจึงยังไม่มีหน้าที่ต้องดำเนินการทางวินัยได้อีก

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤศจิกายน ๒๕๖๖